

Innspill & Utspill

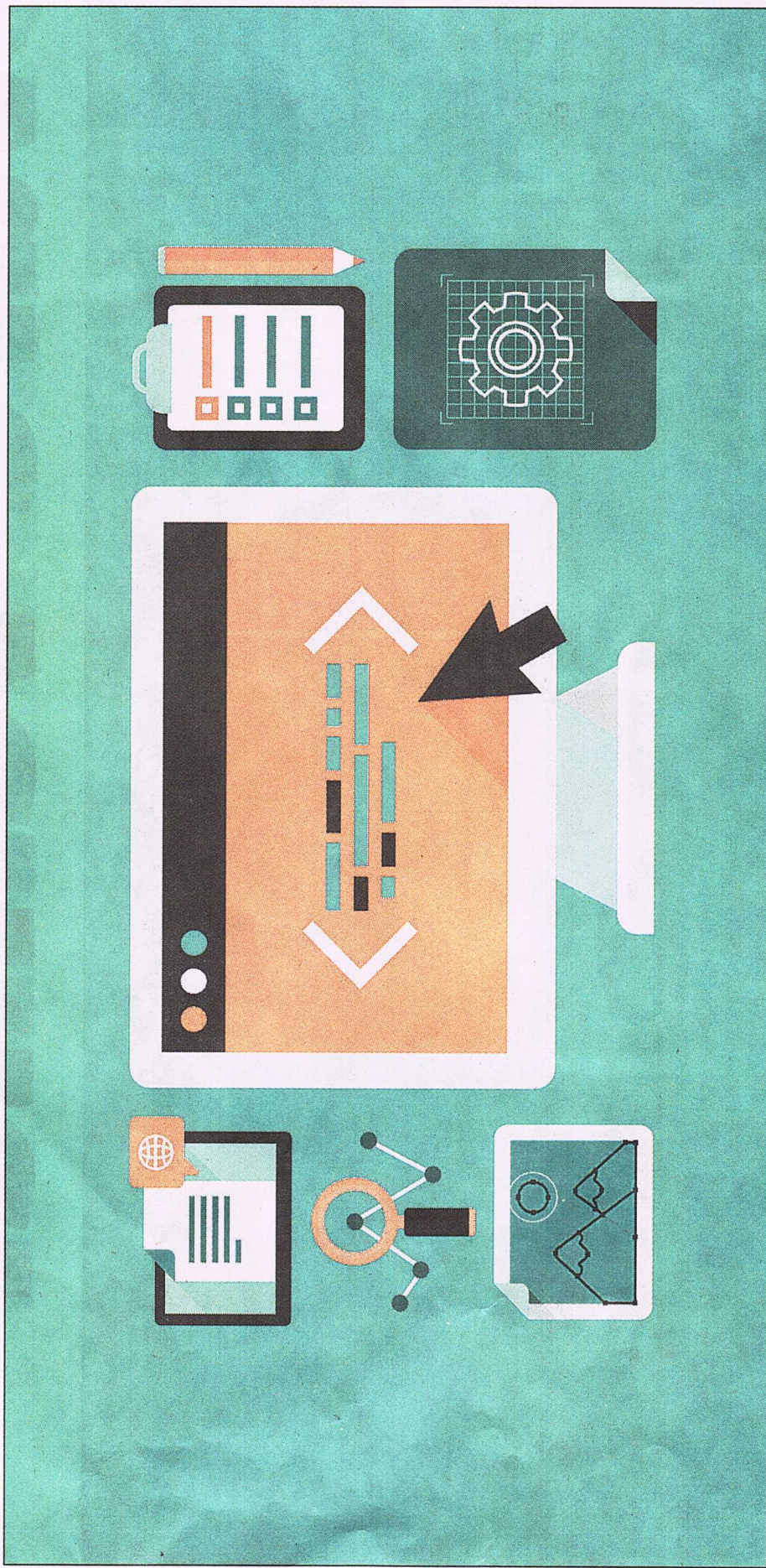
SIDE 18

SKRIV TIL OSS!

Innleggene sendes til henning.meese@computerworld.no. Maksimal lengde 4.500 tegn med mellomrom for innlegg og 2.500 tegn for replikker. Computerworld forbeholder seg retten til å redigere innsendt stoff, samt å publisere det på computerworld.no. **Korte innlegg vil bli prioritert.**

Computerworld Norge Nr. 21 • torsdag 5. juni 2015

ISTOCKPHOTO

Blir formålet for
„bevalitot... nå nott onnå d d

Difi slår sammen kriteriesettene for Kvalitet på nett og Kvalitet på digitale tjenester. Det er et fornuftig trekk. Derimot er det påfallende at kategorien for Tilgjengelighet er fjernet, nå som tilsynsjobben for å følge opp forskriften for universell utforming av ikt for alvor begynner.

Selv om det er en kategori for «enkel å bruke for alle», og omtrent like mange kriterier som tidligere faller under temaet universell utforming slik Funka ser det, er temaet blitt vesentlig mindre synlig når den mest relaterte konkrete kategorien har fått et såpass lite fremtredende navn. Dessuten er det blitt vesentlig færre kriterier med referanse til Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) som er grunnlaget for lokravene innen universell utforming av ikt.

Vi i Funka vet at universell utforming er mer enn WCAG, men vår erfaring er at mange aktører fremdeles tror at WCAG er alt man trenger å forholde seg til. Med færre WCAG-relaterte kriterier i denne kårningen, er det lett å oppfatte det som at universell utforming ikke var så viktig likevel. Ikke misforstå: Det er svært bra å ta med kriterier utenfor lokravene, men når konsekvensen er et tilsynelatende mindre fokus på temaet, må dette kompenseres for på annet vis.

Samtidig mener Funka at universell utforming er noe som fletter seg inn på mange steder, så å fjerne dette som en separat kategori er ikke nødvendigvis feil. Men vi mener altså det er feil at universell utforming er helt forsvunnet fra all informasjon om konkurransen.

■ Et annet aspekt er utvalget av kriterier. Det er mange gode kriterier, men i Funkas analyser er det fire gjengangerfeil som vi ser meget hyppig, hvorav ingen er fullstendig dekket i kriteriesettet slik det fremstår nå:

- Mangler og svakheter på tastaturnavigering
- Mangelfull og feilaktig koding i skjema
- Svake kontraster
- Script er brukt for å skape grunnleggende HTML-funksjonalitet

Tastaturnavigering er bare delvis dekket, blant annet ved at den viktige snarveien til

innholdet ikke er med. Dessuten gir dette kriteriet uforholdsmessig få poeng med tanke på at det er her brukerne ofte blir sperret helt ute.

Kriteriene for skjemakoding er ikke tydelig nok på at skjemaobjektene skal faktiske skjemaobjekter gjennom korrekt HTML og/eller WAI-ARIA-attributter.

Kontrastkrav var med i tidligere kriteriesett, og etter som dette er et punkt som både er lett å utføre og ganske lett å evaluere, finner vi det underlig at dette er borte.

Noen form for kriterier rundt bruk av script bør på plass. Blant annet mener vi script skal benyttes i henhold til prinsippet om progressiv forbedring, blant annet fordi det faktisk er enklere, billigere og sikrere å lage for eksempel HTML-lenker enn å bruke script til å lage lenker av inaktive HTML-elementer.

■ Med den mobile revolusjonen er det viktig med løsninger som fungerer godt på mobile enheter, så vi er tilhenger av å gi høy makscore på kriterie 4.3 om mobile enheter.

Derimot mener vi kriteriet er for generelt til at det er mulig å vurdere på en god måte, og dermed kan det også slå veldig skjevt ut når det er bare én poengpott. Det ville vært vesentlig bedre å dele dette opp i noen delkriterier. Noen spontane forslag som skulle kunne bedømmes:

- Navigasjonen er lett å identifisere i alle størrelsesrelasjoner
- Alt innhold er mulig å nå fra mobil visning
- Søkefunksjonen ligger utenfor menyen
- Layout på artikler gir god lesbarhet
- Forstyrrelse fungerer på berøringsstjermer uten tap av innhold eller funksjonalitet
- Videospiller er mulig å styre og sette i fullstørrelse på mobile enheter

Susanna Laurin

Torbjørn Helland
Solhaug

under 1.1 om søk eller 5.7 om bruk av teknologi, og at det skal stilles noen grunnleggende krav til overskriftsnivå under 4.5 om korrekt koding.

■ Akkurat som i alle andre land er det naturligvis en balanse mellom kostnadseffektiv vurdering og omfang av kriterier. For mange kriterier gjør selvfølgelig vurderingen tid-, ressurs- og kostnadskrevene. Samtidig risikerer Difi med et såpass begrenset utvalg av kriterier at minimal punktsumsats premieres uforholdsmessig mye. Erfaring både fra andre land og tidligere års *Kvalitet på nett* tilsier at slike tydelig avgrensede vurderinger får rollen som fasit fremfor minimumskrav, og på den måten hemmer utviklingen i stedet for å drive utviklingen fremover.

En svært enkel metode for å drive kvalitetsarbeidet videre er det vi har foreslått flere ganger tidligere: Ha et vesentlig mer omfattende kriteriesett enn hva som er tilfelle nå, og gjør et varierende utvalg for hvert år på hva som faktisk blir vurdert. Når nettstedseierne ikke vet nøyaktig hvilke kriterier som blir gjeldende hvert år, må de forholdet seg til samtlige kriterier. Samtidig kan Difi velge ut et fornuftig utvalg kriterier som kan vurderes innenfor budsjettet, og endre utvalget for hvert år.

En enda bedre variant av dette er å lage mer utdypende veiledninger til alle punktene, som også forklarer hvorfor dette er viktig, noe lignende de svenske Webtriktlinjene. Ved å samle hvorfor, hvordan og bedømming på ett sted, blir det lettere å få oversikt og bli motivert til å jobbe med de enkelte kriteriene.

På denne måten vil nettstedseierne måtte forholde seg til de samtlige kriterier, noe som vil løfte kvalitetsarbeidet vesentlig. Med varierende kriterieutvalg innenfor et omfattende kriteriesett vil vi mest sannsynlig få et langsiktig fokus på kvalitetsheving av nettstedene, fremfor kortsiktig fokus på stjerneutdeling. Det er tross alt innbyggerne som er viktige, ikke stjernene.

Torbjørn Helland Solhaug, *uu-ekspert i Funka*
Susanna Laurin, *daglig leder i Funka*